

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з навчально-методичної роботи

Карина НЕМАШКАЛО

Управління бізнесом
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

07 Управління та адміністрування
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
другий (магістерський)
Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

обов'язкова
українська

Завідувач кафедри підприємництва
і торгівлі

Марина САЛУН

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри підприємництва і торгівлі
Протокол № 7 від 17.01.2022 р.

Розробник:
Іпполітова І. Я., к.е.н., доц. кафедри підприємництва і торгівлі

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

У світовій практиці малий та середній бізнес є базисом та запорукою стабільного розвитку економіки. Розвиток суб'єктів підприємництва таких форм не вимагає занадто великих стартових інвестицій, гарантує високу швидкість обороту ресурсів, задовольняє суттєву частину попиту на товари та послуги масового споживання. Розвиток сегменту малого та середнього бізнесу, який завдяки гнучкості та адаптивності має значно вищий потенціал щодо подолання економічної кризи, сприяє підвищенню конкурентоспроможності економіки України. Тому ведення бізнесу у нинішніх умовах – це прерогатива компетентних, стратегічно орієнтованих підприємців, які використовують сучасні та відповідні методи, концепції та методології бізнесу, що зарекомендували себе у світовій практиці управління. Застосування на практиці сучасних підходів щодо управління діяльністю суб'єктів підприємництва дозволить вітчизняному бізнесу досягти поставлених цілей, маневреності та швидкої адаптивності до зміни тенденцій сучасної економіки. В результаті чого відбудеться налагодження ефективності бізнес-процесів, що дозволить підвищити конкурентоспроможність та прибутковість суб'єктів малого та середнього бізнесу.

Навчальна дисципліна «Управління бізнесом» є обов'язковою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки освітньої програми 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" фахівців другого (магістерського) освітнього рівня.

Мета викладання навчальної дисципліни – формування професійних компетентностей щодо використання методів та інструментів управління для підтримки та розвитку суб'єктів підприємництва задля їх швидкого адаптування до умов ринкового середовища.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	екзамен

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Інноваційне та венчурне підприємництво
Бухгалтерський облік та підприємницька звітність	Комерціалізація інтелектуальної власності
Бізнес-аналіз	Комплексний тренінг
Менеджмент	Консультаційний проект
Маркетинг	Дипломна робота
Інноваційне підприємництво та управління стартап-проектами	

Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
ЗК1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації	РН1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.
ЗК2. Вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми	РН2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.
СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.	РН9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності
СК 5. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проектів в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності	РН10. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Практичні аспекти розвитку малого та середнього бізнесу

Тема 1. Нормативно-правові засади забезпечення підтримки підприємництва

1.1. Місце і роль малого та середнього бізнесу в економіці.

Поняття малого і середнього бізнесу. Суб'єкти малого підприємництва. Переваги та недоліки організації малого та середнього бізнесу Стратегії розвитку малого та середнього підприємництва в Україні

1.2. Нормативно-правові основи регулювання підтримки малого та середнього бізнесу.

Необхідність підтримки малого та середнього бізнесу. Державна політика у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні. Інфраструктура підтримки малого та середнього підприємництва. Фінансова державна підтримка. Популяризації Державної програми “Доступні кредити 5-7-9”. Впровадження механізму портфельних кредитних гарантій. Розвиток альтернативних способів фінансування. Створення та популяризація навчальних програм та матеріалів щодо фінансової грамотності підприємців. Програми підтримки малого і середнього підприємництва на державному рівні.

1.3. Організаційно-правові засади становлення та функціонування малого й середнього бізнесу.

Основні чинники, що стримують розвиток малого та середнього підприємництва в Україні. Чинники розвитку малих та середніх підприємств. Закон України “Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні”. Основні напрями державної підтримки малого підприємництва.

Тема 2. Моделі фінансування бізнесу

2.1. Поняття бізнес-моделі.

Графічна та текстова бізнес-модель. Фізична модель, офлайн-модель. Вимоги до бізнес-моделей.

2.2. Види і джерела фінансування підприємницької діяльності.

Прямі інвестиції. Інвестиції в обігові кошти. Інвестиції в необоротні активи. Власні фінансові кошти. Позикові фінансові кошти. Залучені фінансові кошти. Кошти позабюджетних фондів. Кошти Державного бюджету. Кошти іноземних інвесторів.

2.3. Фінансування бізнесу венчурним капіталом.

Венчурний капітал та венчурне підприємництво. Типи венчурів: внутрішній, зовнішній. Типи венчурних підприємств залежно від інвестиційних перспектив.

2.4. Форми та особливості лізингового фінансування.

Поняття лізингу та лізингових операцій. Об'єкти та суб'єкти лізингу. Оперативний та фінансовий лізинг. Переваги лізингового фінансування.

2.5. Фінансування інноваційних проектів.

Сутність інноваційного проекту. Види інноваційних проектів. Державна підтримка реалізації інноваційних проектів. Економічна, соціальна та екологічна ефективність інноваційного проекту. Показники економічної, соціальної та екологічної ефективності інноваційного проекту. Стратегія фінансування інноваційного проекту.

Тема 3. Програми підтримки малого та середнього бізнесу

3.1. Роль держави в організації малого та середнього бізнесу.

Державна політика підтримки малого та середнього підприємництва. Завдання та принципи державної політики розвитку малого підприємництва.

3.2. Основні напрями державної підтримки малого бізнесу.

Напрями державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні. Основні види фінансової державної підтримки. Суб'єкти малого і середнього підприємництва, яким не може надаватися державна підтримка.

3.3. Державні грантові програми.

Український фонд стартапів. Приклади інноваційних проектів, яким надано гранти. Фонд підтримки винаходів Мінекономіки. Основні завданнями відбору на конкурсних засадах проектів. Заявки претендентів на участь у конкурсі. Програма розвитку садівництва та виноградарства.

3.4. Державні програми підтримки малого та середнього бізнесу.

Програма підтримки підприємців «Доступні кредити 5-7-9%». Критерії участі у програмі. Портрет учасника. Послідовність реалізації програми. Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів. Фінансова часткова компенсація вартості сільсько-господарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва.

3.5. Інфраструктура підтримки малого бізнесу.

Спеціальні державні (урядові) органи управління (координації) та підтримки малого бізнесу. Програми підтримки малого і середнього підприємництва на державному рівні. Підтримка малого і середнього підприємництва на регіональному рівні.

Тема 4. Управління бізнесом на засадах процесного підходу

4.1. Сутність поняття «бізнес-процес».

Поняття бізнес-процесу. Структура бізнес-процесу. Елементи бізнес-процесу. Поняття ланцюжка створення цінності. Доцільність впровадження процесного управління на підприємстві. Цілі і завдання управління бізнес-процесами. Цикл управління бізнес процесами.

4.2. Характеристика основних та допоміжних бізнес-процесів підприємства. Види процесів. Основні властивості бізнес процесів. Класифікація бізнес процесів. Властивості бізнес процесів.

4.3. Основні властивості бізнес-процесів.

Властивості бізнес-процесів: комплексність, гармонійність, закономірність, соціальність, витратність, динамічність, спрямованість, зворотність, спрямованість, демократичність, збалансованість, системність, урегульованість. Організаційні властивості бізнес-процесів: організаційність, взаємозалежність, безперервність паралельність дискретність.

4.4. Класифікація бізнес-процесів.

Види бізнес-процесів: основні, допоміжні; прості, складні; первинні, вторинні; типові, специфічні; внутрішні, зовнішні; вхідні, вихідні; прямі, зворотні; дають додану вартість, не дають додану вартість. Бізнес-процесів за призначенням: стратегічні, аналітичні, виробничі, управляючі, забезпечуючі, контролючі.

4.5. Основні концепції удосконалення бізнес-процесів.

Основні концепції покращення бізнес-процесів підприємства. Бенчмаркінг (еталонне управління). Види, типологія, етапи реалізації бенчмаркінгу. Процесне управління. Система менеджменту якості (TQM). Ціннісно-орієнтоване управління. Сервісно-орієнтоване управління. Реструктуризація підприємства: види та принципи. Реорганізація підприємства: злиття та поглинання.

4.6. Поняття реінжинірингу бізнес-процесів.

Сутність здійснення реінжинірингу. Ключові характеристики реінжинірингу. Передумови здійснення реінжинірингу. Групи підприємств, для яких доцільно застосувати реінжиніринг. Порівняння удосконалення діяльності та реінжинірингу. Особливості бізнес-процесів, для яких проводиться реінжиніринг. Принципи реінжинірингу бізнес-процесів. Основні умови успіху реінжинірингу бізнес-процесів.

Тема 5. Проектний підхід в управлінні бізнесом

5.1. Концепція проекту.

Бізнес-ідея та її джерела. Поняття проекту та проектної діяльності. Цілі та завдання проекту. Класифікація бізнес-проектів. Характерні особливості різних типів та видів проектів: інноваційних, економічних, організаційних і соціальних тощо. Середовище та учасники бізнес-проекту. Системний підхід до оцінювання та аналізу проектів. Управління проектами.

5.2. Життєвий цикл проекту.

Поняття життєвого циклу проекту. Взаємопов'язані фази життєвого циклу проекту. Підхід Всесвітнього банку та ЮНІДО до розподілу процесу реалізації проекту. Складові проектного циклу. Зміст робіт на передінвестиційній стадії. Зміст робіт на інвестиційній фазі. Змістовна характеристика експлуатаційної фази проекту.

5.3. Грошовий потік.

Причини використання грошового потоку для оцінки проектних рішень. Поняття грошового потоку. Потік реальних грошових коштів. Сальдо реальних грошових коштів. Визначення проектного грошового потоку. Грошові притоки та відтоки. Принципи розрахунку проектного грошового потоку. Змістовна характеристика можливих додаткових вигід і витрат за проектом. Поняття кумулятивного грошового потоку. Обґрунтування доцільності реалізації проектних рішень за допомогою проектного грошового потоку.

5.4. Методика розрахунку основних фінансових критеріїв та їх економічна сутність.

Характеристика стандартних фінансових критеріїв: економічний зміст, обмеження, переваги і недоліки застосування в практиці оцінювання проектних рішень інтегральних показників. Методика розрахунку основних фінансових критеріїв.

5.5. Порівняння проектів за допомогою різних критеріїв оцінки ефективності.

Порівняння проектів за допомогою різних критеріїв оцінки. Правила використання альтернативних критеріїв для незалежних, взаємовиключаючих і залежних проектів. Вибір критеріїв ефективності і відбору проектів за існуючих обмежень.

5.6. Динамічний аналіз безбитковості проекту.

Необхідність управління проектними витратами. Цілі аналізу безбитковості. Особливості визначення різних видів точки безбитковості. Поняття готівкової, бухгалтерської та фінансової точок безбитковості та їх визначення. Графічне зображення залежності між операційними грошовими потоками в кожній точці безбитковості і обсягом продукту. Особливості прийняття рішень в умовах динамічних змін проекту. Розрахунок запасу фінансової надійності проекту. Аналіз динамічності проекту..

Змістовий модуль 2. Стратегічні аспекти розвитку бізнесу

Тема 6. Управління якістю в бізнесі

6.1. Якість, показники якості та їх класифікація.

Якість як об'єкт управління. Вимоги до якості. Аудит якості. Вимоги до якості. Показники якості та їх класифікація. Взаємозв'язок загального менеджменту і менеджменту якості. Цикл Демінга. Ланцюгова реакція Демінга. Методи контролю якості.

6.2. Механізм управління якістю продукції.

Принципова схема механізму управління якістю. Диференційована схема механізму управління якістю. Сфера виробничого та особистого споживання. Вивчення характеру й обсягу нових потреб ринку. Маркетинг. Конструкторська і технологічна підготовка виробництва нової продукції. План за якістю. Якість виготовленої продукції. Інформація про фактичну якість. Порівняння. Вироблення заходів щодо усунення причин відхилень якості. Реалізація заходів з підтримання якості або його підвищення.

6.3. Поняття та складові елементи системи управління якістю.

Системний підхід до проблеми управління якістю продукції (СУЯ). Принципи та функції системи управління якістю продукції. Комплексні системи управління якістю продукції. Загальна характеристика стандартів ISO серії 9000, еволюція розвитку стандартів якості. Основні положення СУЯ. Вимоги до СУЯ і вимоги до продукції. Функціональна схема СУЯ. Види документів, що застосовуються в СУЯ.

6.4. Сертифікація систем якості.

Основні принципи проведення оцінки сертифікації систем якості підприємства. Нормативна база для сертифікації систем якості: міжнародна, регіональна, національна. Етапи проведення сертифікації системи якості. Європейський союз із сертифікації та оцінювання систем якості. Сертифікація систем якості в Україні. Аналіз нормативних документів щодо сертифікації систем якості в Україні.

6.5. Вітчизняний та зарубіжний досвід управління якістю.

Розвиток управління якістю в Україні: контроль якості, оцінка якості, системний підхід до управління якістю. Розробка і розвиток методів оцінки якості на різних етапах виробництва. Розвиток систем управління якістю продукції. Переваги та недоліки цих систем. Досвід управління якістю в різних країнах світу: США, Японії, країнах Західної Європи.

Тема 7. Сучасні концепції управління якістю

7.1. Концепція «Тотального управління якістю».

Основні елементи стратегії TQM. Умови успішного впровадження TQM. Японська система планування необхідних матеріалів. Система Just-In-Time. Система Just-In-Case. Організація навчання в умовах TQM. Розподіл повноважень та якості при управлінні людськими ресурсами в умовах TQM.

7.2. Концепція ощадливого виробництва.

Концепція ощадливого виробництва. Порівняльна характеристика методів управління виробничим процесом підприємств. Принципи, що визначають орієнтири для підприємств при переході до системи ощадливого виробництва. Методологія «Саме-Вчасно». Інструменти ощадливого виробництва. Досвід роботи ощадливих підприємств.

7.3. Концепція «Six Sigma».

Основні положення концепції вдосконалення бізнес-процесів «Six Sigma». Базові елементи концепції. Етапи оптимізації управління фінансово-економічними результатами відповідно до методики MADIC. Цілі вдосконалення системи управління за концепцією «Six Sigma». Характеристика елементів системи управління фінансово-економічними результатами підприємства відповідно до методу Six Sigma.

7.4. Теорія постійного удосконалення Кайдзен.

Сутнісна характеристика концепції Кайдзен. Основні принципи концепції «Кайдзен». Об'єкти удосконалення відповідно Кайдзен-методології. Два різновиди Кайдзен. Три ключеві аспекти запровадження Кайдзен-підходу.

7.5. Методологія «Lean Six Sigma».

Принципова схема циклу методології Lean Six Sigma (LSS). Інструментарій методології LSS. Переваги використання LSS. Принципи успіху проекту, що базується на LSS. Рівні кваліфікації в LSS.

Тема 8. Управління інноваційними процесами

8.1. Сутність та складові елементи інноваційної політики фірми.

Визначення та зміст інноваційної політики організації. Мета та основні завдання інноваційної політики організації. Характерні риси принципів інноваційної політики. Сутнісна характеристика складових інноваційної політики. Тактичні та стратегічні аспекти інноваційної політики. Основні стимулюючі та дестимулюючі чинники розвитку інноваційних процесів.

8.2. Розроблення інноваційної стратегії.

Визначення поняття «стратегія». Основні завдання розроблення інноваційних стратегій на підприємстві. Сутність стратегічного планування інноваційної діяльності організації. Характеристика етапів стратегічного планування інноваційної діяльності. Зміст основних розділів стратегічного плану.

8.3. Види інноваційних стратегій та їх співвідношення.

Сутність та зміст інноваційної стратегії організації. Підходи до розробки інноваційної стратегії. Базові та функціональні інноваційні стратегії організації. Класифікація інноваційних стратегій залежно від мети і позиції організації на ринку.

8.4. Основні критерії вибору організаційних структур управління інноваційною діяльністю.

Місце та роль організаційних структур в управлінні інноваційною діяльністю. Характеристика організацій механістичного і органічного типів. Види організаційних структур. Особливості організаційних структур управління інноваційною діяльністю. Принципи та етапи побудови організаційних структур управління інноваційною діяльністю. Обґрунтування вибору організаційних структур управління інноваційною діяльністю на стадіях життєвого циклу.

8.5. Організаційні форми інноваційних підприємств.

Специфіка венчурного бізнесу. Зміст основних етапів функціонування венчурної фірми. Інноваційні підприємства в Україні. Сутнісна характеристика бізнес-інкубаторів. Специфіка діяльності бізнес-інкубаторів. Особливості функціонування центрів трансферу технологій, технопарків, технополісів, науково-технічних альянсів та консорціумів.

Тема 9. Стратегічне партнерство у бізнесі

9.1. Партнерство як стратегічний напрям розвитку.

Партнерство як стратегічний напрям розвитку. Підходи до визначення поняття стратегічного партнерства підприємств. Причини формування стратегічних партнерств. Види організаційних форм стратегічних партнерств. Розподіл ризиків партнерства між його учасниками.

9.2. Стратегічні партнерства на основі франчайзингу.

Поняття та зміст франчайзингу. Основні поняття категорійного апарату франчайзингових взаємовідносин. Суб'єкти відносин франчайзингу. Види франчайзингу.

9.3. Стратегічні партнерства на основі аутсорсингу.

Визначення аутсорсингу. Форми аутсорсингу та їх характеристика. Види аутсорсингу. Внутрішній аутсорсинг. Зовнішній аутсорсинг. Частковий та повний аутсорсинг. Сфери застосування аутсорсингу. Місце аутсорсингу в бізнес-системі.

9.4. Стратегічні альянси.

Поняття та сутність стратегічних альянсів. Стратегічні альянси як інтегрована структура. Особливості цілей та інтереси учасників стратегічних альянсів. Види стратегічних альянсів.

9.5. Віртуальні, оболонкові та мережеві підприємства

Віртуальні організаційні форми партнерства. Переваги та ризики створення віртуального підприємства. Сутність та особливості функціонування мережевих організацій. Переваги та недоліки мережевого партнерства. Сутність та особливості функціонування оболонкових фірм. Переваги та недоліки функціонування оболонкових фірм. Основні форми злиття та поглинання. Типи злиття та поглинання.

Тема 10. Управління розвитком бізнесу

10.1. Сучасні концепції управління розвитком підприємства.

Розвиток підприємства як об'єкт управління. Цілі та завдання розвитку підприємства. Рушійні сили розвитку підприємства. Основні чинники розвитку. Альтернативи і вектори розвитку підприємства. Різновиди розвитку: інтенсивний та екстенсивний, зовнішній і внутрішній, кількісний та якісний.

10.2. Особливості формування альтернатив розвитку різних підприємств.

Розвиток підприємства за рахунок внутрішніх резервів. Напрями внутрішнього розвитку підприємства. Особливості внутрішнього розвитку залежно від типу підприємства. Функціональні напрями розвитку підприємства. Вибір напрямів розвитку підприємства за рахунок внутрішніх резервів.

10.3 Форми і методи формування інноваційного потенціалу.

Показники ефективності використання інноваційного потенціалу. Оцінювання інноваційного потенціалу персоналу. Системи винагороди персоналу. Модель внутрішньоорганізаційного навчання персоналу. Стилі управління персоналом, що здійснює інноваційну діяльність.

10.4. Інноваційна активність та інноваційний розвиток підприємства.

Сутність категорії «інноваційна активність». Інноваційна активність як конкурентна перевага підприємства. Аналіз та оцінювання інноваційної активності підприємства. Напрями активізації інноваційної діяльності підприємства.

10.5. Управління стійким розвитком підприємства.

Класифікація факторів, що впливають на стійкий розвиток підприємства. Діагностика втрати стійкості в умовах невизначеності. Формування механізму стійкого розвитку підприємства. Модель управління стійким розвитком підприємства.

Перелік практичних та семінарських занять, а також завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

При викладанні навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання: проблемні лекції (тема 2, тема 5, тема 6, тема 8, тема 10), робота в малих групах (практичне заняття 1, 4, 8, 9), семінар (практичне заняття 1), розрахункові завдання (практичне заняття 2), мозкові атаки (практичне заняття 4), презентації результатів (практичне заняття 4, 9), ділова гра (практичне заняття 8).

Порядок оцінювання результатів навчання

ХНЕУ ім. С. Кузнеця використовує накопичувальні (100-бальну) систему оцінювання.

Система оцінювання знань, умінь та навичок студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та практичні заняття, самостійну роботу та залік, який враховує бали, отримані під час поточного та проміжного контролю знань студентів.

Порядок поточного оцінювання знань з дисципліни.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та практичних занять, і має на меті перевірку рівня сформованості професійних компетентностей та їх складових.

Максимально можлива кількість балів за видами та формами робіт:

тестування за матеріалами лекції – надається 5 балів після проходження тестування (має 10 балів);

практичні заняття (активна робота, захист результатів виконання завдань) – надається 5 балів за комплексне практичне заняття (має 10 балів);

самостійна робота – 20 балів (4 завдання по 5 бали за кожне);

Не отримані бали за основними видами робіт студенту може бути компенсовано балами за написання та опублікування наукової статті – до 5 балів.

Проміжний контроль.

Проміжний контроль рівня сформованості компетентностей за дисципліною здійснюється у формі колоквиуму, що передбачає проведення тестування та вирішення двох завдань: діагностичного та евристичного. Проміжний контроль здійснюється двічі за семестр. Сума балів, яку студент може набрати за умови успішного проходження першого та другого колоквиумів – по 10 балів за кожний (20 балів разом). Розподіл балів за колоквиумами такий:

Тестові завдання – максимальна кількість балів – 3 бали.

Перше діагностичне завдання – максимальна кількість балів – 3 бали.

Друге евристичне завдання – максимальна кількість балів – 4 бали.

Тестові завдання містить 10 запитань одиничного і множинного вибору щодо перевірки знань основних категорій та теоретичних положень навчальної дисципліни. Тести для проміжного контролю обираються із загального переліку тестів до тем, що вивчаються в межах модулів навчальної дисципліни. Завдання діагностичного та евристичного рівнів становлять ситуативні задачі за тематикою змістового модулю, що можуть містити розрахункові елементи.

Критеріями оцінки правильності вирішення діагностичного завдання є правильність вибору методу рішення, що відповідає умовам ситуації, та правильність розрахунку.

Вирішення евристичного завдання передбачає виявлення рівня сформованості у студента здатності до практичного застосування набутих умінь та вибору оптимального шляху розв'язання комплексної проблеми, що містить елементи невизначеності, в межах тематики навчальної дисципліни. Критеріями, за якими оцінюється успішність вирішення студентом евристичного завдання є: правильність у відборі релевантної інформації; логіка побудови алгоритму дій; правильність використання обраного інструментарію.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового іспиту, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей. Кожен екзаменаційний білет складається із 15 тестових завдань різного типу та 2 практичних ситуацій (одне діагностичне завдання та одне евристичне), які передбачають вирішення типових професійних завдань та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни. Розподіл балів за екзамен такий:

Тестові завдання – максимальна кількість балів – 15 балів.

Перше діагностичне завдання – максимальна кількість балів – 10 балів.

Друге евристичне завдання – максимальна кількість балів – 15 балів.

Результат семестрового іспиту оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності". Мінімумально можлива кількість балів за підсумковий контроль упродовж семестру – 60.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці "Шкала оцінювання: національна та ЄКТС". Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни»

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1.	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція	Лекція «Нормативно-правові засади забезпечення підтримки підприємництва»	Активна робота на лекції
	Практичне заняття	Семінар. Робота в малих групах: «Дослідження нормативно-правової бази функціонування та підтримки підприємництва»	Активна робота в малих групах
	<i>Самостійна робота</i>		
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	

Тема 2.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція «Моделі фінансування бізнесу».	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання №2: Оцінювання різних варіантів фінансування підприємницької діяльності.	Активна участь у виконанні практичних завдань.	
Тема 3.	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.		
	<i>Аудиторна робота</i>			
Тема 3.	Лекція	Лекція «Програми підтримки малого та середнього бізнесу»	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання №3: "Вибір програми підтримки малого або середнього бізнесу"	Активна участь у виконанні практичних завдань	
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.		
Тема 4.	<i>Самостійна робота</i>			
		СРС № 1 «Зарубіжний досвід підтримки малого та середнього бізнесу»	Перевірка СРС № 1	5
	<i>Аудиторна робота</i>			
Тема 4.	Лекція	Лекція «Управління бізнесом на засадах процесного підходу».	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання №4: "Використання Mind Map для побудови бізнес-процесів суб'єктів підприємництва" (мозкова атака).	Презентація результатів роботи малих груп	5
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.		
Тема 5.	<i>Самостійна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція «Проектний підхід в управлінні бізнесом»	Тестування за матеріалами лекції 1-5	5
	Практичне заняття	Практичне заняття № 5: Колоквіум 1.	Перевірка колоквіуму 1	10
<i>Самостійна робота</i>				

	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.		–
		Виконання СРС № 2 за темою «Проектний підхід в управлінні бізнесом»	Перевірка СРС	5
Тема 6.	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція «Управління якістю в бізнесі»	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття №6: "Побудова системи управління якістю"	Активна робота в малих групах	
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.		
Тема 7.	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція «Сучасні концепції управління якістю».	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання №7: Дослідження сучасних концепцій управління, презентації студентів (робота у малих групах)	Активна робота в малих групах	
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.		
		Виконання СРС № 3 за темою «Проектний підхід в управлінні бізнесом»	Перевірка СРС	5
Тема 8.	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція «Управління інноваційними процесами»	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання №8: "Вибір інноваційних форм запровадження бізнесу" (ділова гра).	Активна робота на	
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.		

Тема 9.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Тема 9. Стратегічне партнерство у бізнесі	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання №9: Вибір ефективної моделі партнерської взаємодії бізнес-структур	Активна робота в малих групах. Презентація результатів роботи малих груп	5
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.			
	Виконання СРС № 4 за темою «Стратегічне партнерство у бізнесі»		Перевірка СРС	5
Тема 10.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція «Управління розвитком бізнесу»	Тестування за матеріалами лекції 6-10	5
	Практичне заняття	Колоквіум за змістовий модуль 2	Перевірка колоквіуму 2	10
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.			
Екзамен			40	
РАЗОМ			100	

Рекомендована література

Основна

1. Балановська Т. І. Управління бізнесом: навчальний посібник / Т. І. Балановська, А. В. Троян . Київ: НУБіП України, 2019. – 401 с.
2. Орлова К. Є. Управління бізнесом : підручник / К. Є. Орлова. – Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2019. – 319 с.

Додаткова

3. Гарніш В.. Масштабування бізнесу. Покрокова стратегія збільшення прибутків / пер. з англ. Марховська А. – Київ : Наш формат, 2018. –328 с.
4. Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу / Л. Гуцаленко, У. Марчук, Л. Мельянкova. – Київ : Центр Учбової літератури, 2021. – 390 с.
5. Панченко М.О. Управління якістю: теорія і практика: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 228 с.
6. Синицина Г. А. Основи бізнесу та підприємницької діяльності : конспект лекцій / Г. А. Синицина, О.Д. Рачкован. – Харків : ХДУХТ, 2019. – 93 с.

7. Стойко І. І. Управління інноваціями. Навчально-методичний посібник. – Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018. – 200 с.
8. 25 ключових моделей управління / Гербен ван ден Берг, Пол Пітерсма / пер. з англ. В. Луценко – Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2020. – 208 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

9. Сайт ПНС ім. С. Кузнеця. Методичне забезпечення з навч. дисципліни «Управління бізнесом» [Електронний ресурс] / І. Я. Іпполітова. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7675>
10. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
11. Онищенко В. Мікропідприємства, малі, середні та великі підприємства в новій класифікації підприємств, що прийнята зі змінами до закону про бухгалтерський облік. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://byhgalter.com/mikropidpriyemstva-mali-seredni-ta-veliki-pidpriyemstva-v-novij-klasifikaci%D1%97-pidpriyemstv-shho-prijnyata-zi-zminami-do-zakonu-pro-buxgalterskij-oblik>
12. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
13. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 (зі змінами та доповненнями) № 4618-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
14. Статистика науки та інновацій: статистична інформація [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua
15. Статистика України : науковий журнал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua
16. Стратегія розвитку малого та середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року: схвалена розпорядженням КМУ від 24.05.2017 № 504-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504-2017-p>